

IRODALOMJEGYZÉK

a tanatológia/palliatív terápia tanulmányozásához, 2012

Kötelező irodalom: Hegedüs Katalin (szerk.): A palliatív ellátás alapjai. Szöveggyűjtemény. Budapest, Semmelweis Kiadó, 2009.

Majdnem minden témához ajánlott:

- Pilling J (szerk.): A halál, a haldoklás és a gyász kultúranropológiája és pszichológiája. Budapest: Semmelweis Kiadó; 2010.
- Kharón Thanatológiai Szemle c. folyóirat tanulmányai: <http://www.kharon.hu>

Egyéb ajánlott irodalom témák szerint:

1. A halál és haldoklás kérdései a társadalomban
  - Glasenapp H. Az öt világvallás. Budapest: Gondolat Kiadó; 1984.
  - Hennezel M, Leloup JY. A halál művészete. Budapest: Európa Könyvkiadó; 1999.
  - Hennezel M. Mindhalálíg méltósággal; Budapest: Európa, 2007
  - Polcz A. A halál iskolája. Budapest: Gondolat Kiadó; 1989.
  - Polcz A. Ideje a meghalásnak. Budapest: Pont Kiadó; 1998.
  - Popper P. Fáj-e meghalni? Budapest: Saxum Kiadó; 1999.
2. Halál és haldoklás a médiában. A palliatív ellátás társadalmi és kulturális háttere
  - Zana Á. Halál és haldoklás a vizuális médiában. – Hogyan alakul halálképünk a média hatására? Kharón, 2007; 11 (3-4)
3. Kommunikáció a haldokló beteggel
  - Kübler-Ross E. A halál és a hozzá vezető út. Budapest: Gondolat Kiadó; 1988.
  - Hennezel M. A meghitt halál. Budapest: Európa Könyvkiadó; 1997.
  - Renz M. Vallomások a halálos ágyon. Budapest: Agapé Kiadó; 2003.
4. A haldokló betegek hospice szellemű ellátása
  - Hegedüs K. Az emberhez méltó halál. Budapest: Osiris Kiadó; 2000.
  - Hegedüs K. A hospice ellátás elmélete. Budapest: ETI; 2006.
  - Hegedüs K. Tévhitek és valóság – a hospice-ről. Lege Artis Medicinae, 2011; 21 (11): 744-748.
5. Az egészségügyi személyzet halállal kapcsolatos attitűdje. Halálfélelem.
  - Békés V. Ki fél a haláltól? Kharón, 2000; 4 (3). 5-65.
  - Békés V. Halál iránti attitűd az életkor, a nem és a vallásosság függvényében. Kharón, 2003; 7 (1-2): 30-48.
  - Hegedüs K, Pilling J, Kolosai N, Bognár T. Ápolók és orvosok halállal és haldoklással kapcsolatos attitűdje. Lege Artis Medicinae, 2001; 11 (6-7): 492-499.
  - Hegedüs K, Pilling J, Kolosai N, Bognár T, Békés V. Orvosok halállal és haldoklással kapcsolatos attitűdjei. Orvosi Hetilap, 2002; 143 (42): 2385-2391.
  - Turcsányi M, Rigó A. Az orvostanhallgatók halálfélelme és ennek hatása az empátiára az orvosképzés során. Kharón, 2006; 10 (1-2): 23-69.
  - Hegedüs K, Zana Á, Szabó G. Medikusok halálképe és a halállal, haldoklással foglalkozó kurzusok hatásai. Kharón, 2006; 10 (3-4): 46-58.
  - Hegedüs K: "Élünk és meghalunk" - A orvosok halállal, haldoklással és gyásszal kapcsolatos attitűdjei. Embertárs, 2010; 8 (1): 71-78.
6. A súlyos állapotú betegek fájdalomcsillapításának és tüneti kezelésének gyakorlati kérdései
  - Telekes A, Horváth Zs. A daganatos fájdalom csillapítása. Budapest: Magyar Rákellenes Liga; 2002.
  - Simkó Cs. A súlyos, daganat okozta fájdalom csillapítása. Lege Artis Medicinae, 2003; 13 (5) 386-392.
  - A Lege Artis Medicinae különszáma a palliatív terápiáról. Lege Artis Medicinae, 2003; 13 (5)
  - Horváth J. A Fájdalomcsillapítás a gyakorlatban. Lege Artis Medicinae, 2007; 17 (11) 754-758.
  - Dank M, Szentmártoni Gy, Székely B, Langmár Z: A daganatos beteg fájdalomcsillapítása. Hippocrates, 2010; 12 (2): 91-94.
7. A halál és haldoklás etikai és jogi kérdései. Az eutanázia dilemmái
  - Blasszauer B. A jó halál. Budapest: Gondolat Kiadó; 1984.
  - Blasszauer B. Eutanázia. Budapest: Medicina Kiadó; 1997.
  - Broeckert B. Az eutanázia legalizálása Belgiumban. Kharón, 2003; 7 (1): 8-29.
  - Eutanázia és asszisztált öngyilkosság az EAPC Etikai munkacsoportjának szemszögéből. Kharón, 2003; 7 (3): 8-17.

- Have, HT. Érvek az eutanázia és az asszisztált öngyilkosság legalizálása mellett és ellen. Kharón, 2003; 7 (3): 18-37.
  - Jobbágyi G. Az élet joga – abortusz, eutanázia, művi megtermékenyítés. Budapest: Szent István Társulat; 2004.
  - Filó M. Az eutanázia a büntetőjogi gondolkodásban. Budapest: ELTE Eötvös Kiadó; 2009.
  - Filó M (szerk.): Párbeszéd a halálról. Eutanázia a jogrend peremén. Budapest: Literatura Medica Kiadó; 2011.
8. A palliatív gyermekgyógyászat kérdései
- Nagy MI. A gyermek és a halál. Budapest: Pont Kiadó; 1997.
  - Polcz A. Meghalok én is? A halál és a gyermek. Budapest: Századvég Kiadó; 1993.
  - Földesi E, Hauser P, Garami M. "Míg a halál el nem választ." Esetbemutató. Kharón, 2002; 6 (3) 23-31.
  - Földesi E, Zsámbor Cs. A gyógyíthatatlan daganatos gyermek és családja pszichés vezetése. Kharón, 2004; 8 (3) 7-14.
  - Fodor-Szlovencsák K. A gyermekek halálképének fejlődése. Kharón, 2000; 4 (4) 89-135.
  - Simkó Csaba: Hogyan segíthetünk a gyermekünknek elfogadni az elfogadhatatlant? Kharón, 2009; 13 (4) 1 - 40.
9. Család és szociális háttér a terminális állapotú betegek és hozzátartozóik ellátásában.
- Cseri P (szerk.). Segítségnyújtás a végeken. Haldokló betegek és hozzátartozóik pszichés, szociális és spirituális támogatása. Budapest: Magyar Hospice-Palliatív Egyesület; 2002.
  - Simkó Cs: Súlyos beteg a családban. Kharón, 2004; 8 (4) 13-31.
  - Mucsi Georgina: Szociális munka a hospice-ban. Kharón, 2011; 15 (1) 1-42.
10. A haldokló betegek pszichoszociális ellátása
- Muszbek K (szerk.). Pszichológia a rákbetegek szolgálatában. Budapest: Magyar Hospice Alapítvány; 2006.
  - Tari Annamária: Sejtem...A daganatos betegségek pszichológiája. Budapest: Európa K; 2008.
11. A gyász lélektana és a gyászolók segítése
- Pilling J (szerk.): Gyász. Budapest, Medicina Kiadó; 2003.
  - Pilling J. Segítség a gyászban. Budapest: Magyar Hospice Egyesület; 2001.
  - Tatelbaum J. Bátorság a gyászhoz. Budapest: Pont Kiadó; 1998.
  - Kovácsné Török Zs. Pszichoterápiás segítségnyújtás perinatális gyermekelvesztés után. Kharón, 2000; 4 (3). 22-27.
  - Singer M. Asszonyok álmában síró babák. Interjúk magzatukat, babájukat elveszített szülőkkel. Kharón, 2005; 9 (3-4). 41-80.
  - Polcz A. Együtt az eltávozottal. Budapest: Jelenkor Kiadó; 2005.
12. Élet az élet után? Halálközeli élmények
- Moody RA.: Élet az élet után. Budapest, Ecclesia Kiadó; 1996.
  - Pilling J. Halálközeli élményt átélt emberek világ- és túlvilágképe. Kharón, 1998; 2 (3). 37-50.
14. Spiritualitás
- Mi ér véget a halállal? Embertárs, 2010, 8 (1) 1-96.

Szépirodalmi művek (válogatás)

1. Ingmar Bergman - Maria von Rosen: Három napló. Budapest, 2005. Európa Kiadó
2. Mitch Albom: Keddi beszélgetések életről és halálról. Budapest, 2000. Magyar Könyvklub.
3. Polcz Alaine: Egész lényeddel. Pécs, 2006. Jelenkor Kiadó.
4. Nagy Bandó András: Sosemvolt Toscana. Budapest, 2006. Szoba Kiadó.
5. Dymphna Cusack: Ketten a halál ellen. Bukarest, 1968. Irodalmi Könyvkiadó.
6. Szabó Magda: Az ajtó. Budapest, 2004. Európa Kiadó
7. Dino Buzzati: Hét emelet (novella)
8. Ken Wilber: Áldás és állhatatosság
9. Örkény István: Nincs bocsánat

Filmek (válogatás)

Mindhalálig zene; A belső tenger; Millió dolláros bébi; Legyetek jók, ha tudtok!; Oly sokáig szerettek; Az élet nélkülem; Beszélj hozzám!; Mégis, kinek az élete?; Bakancslista; A nővérem húga, stb.

Összeállította: dr. Hegedűs Katalin

Semmelweis Egyetem, Magatartástudományi Intézet

hegkati@net.sote.hu